

Hakuohjeet maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta vuodelle 2025

1. Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa vastaan vuotta 2025 koskevia esityksiä tutkimus- ja kehittämishankkeista, jotka hyödyttävät **maa- ja elintarviketaloutta** laaja-alaisesti esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Tutkimus- ja kehittämismäärärahoja voidaan myöntää, mikäli maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitetaan tarkoitukseen varoja vuodelle 2025.

Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämismäärärahalla rahoitetaan ensisijaisesti sellaisia tutkimus-, kehittämis- ja selvityshankkeita, jotka edistävät elinkeinon kannattavuutta ja kilpailukykyä kestäväällä tavalla tai tuottavat hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa oleellista tietoa.

Makeran -haun painopisteiden kuvaukset löytyvät MMM:n tutkimuksen sivuilta www.mmm.fi/tutkimus ja sieltä sivun oikeassa reunassa kohdasta ”Hakukuulutukset” tai alasivulta ”Hakukuulutukset”.

Rahoitamme ensisijaisesti painopisteisiin osuvia hankkeita. Hanke, joka ei ole painopisteissä, todennäköisesti hylätään, ellei se ole erittäin ajankohtainen ja ennakoimattomaan tilanteeseen kohdistuva hanke.

Kaikkien hankkeiden tulee esittää suunnitelmassaan, miten tulokset viedään konkreettisesti käytäntöön. Tähän kiinnitetään arvioinnissa erityishuomiota. Hankkeiden tulee jo valmisteluvaiheessa ottaa suunnitteluun mukaan tutkimuksen kannalta keskeiset sidosryhmät ja hyödyntäjätahot ja mahdolliset ulkopuoliset rahoittajat. Rahoitettavien hankkeiden valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeissa otetaan huomioon niin biologiset, tekniset kuin taloudelliset edellytykset (esim. tarkastellaan biologisten ja teknisten ratkaisujen kustannusvaikutuksia). Jos hankkeen tulokset hyödyttävät suoraan elinkeinoä, olisi tärkeää, että elinkeino on mukana rahoittamassa hanketta.

Maa- ja metsätalousministeriö käyttää tutkimushankkeissa pääsääntöisesti **kokonaiskustannusmallia**, joten hakemukset on syytä tehdä sen rahoitusmallin mukaan. Hyväksymme kaikkien yliopistojen ja tutkimuslaitosten laskennalliset yleiskustannukset, mutta vastaavasti edellytämme näiltä kaikilta omarahoitusosuutta. Yleisesti ottaen vaadimme vähintään 30 prosentin omarahoitusosuutta, jos yleiskustannukset ovat vähintään 80 prosenttia palkkauskustannuksista. Mikäli yleiskustannukset ovat **selvästi** pienemmät kuin 80 prosenttia palkkauskustannuksista, omarahoitusosuus voi jäädä pienemmäksi. Jos hakijaorganisaatiolla ei ole kokonaiskustannusmallia, voidaan rahoittaa hankkeen suorat/välittömät kustannukset sekä enintään 17% yleiskustannuslisä.

Suosittellemme tutustumista MMM:n rahoittaman tutkimus- ja kehittämistoiminnan erityisehtoihin (ovat hankehakujärjestelmässä, mutta myös tutkimuksen sivulla <https://mmm.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/lomakkeet-ja-ohjeet>). Ne ovat nimellä ”Maa- ja metsätalousministeriön tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan vakioehdot” tai ruotsiksi ”Jord- och skogsbruksministeriets standardvillkoren för forsknings, utvecklings- och innovationsverksamhet”

2. Kaksivaiheinen haku ja hankkeiden arviointi

Hakuprosessi tiivistetysti:

- **Ensimmäisen vaiheen haku (aiehaku)** avautuneen haeavustuksia.fi-järjestelmässä keskiviikkona 24.1.2024 ja **päättyy torstaina 21.3.2024 klo 16:15**.
- Hakijoille ilmoitetaan kesäkuun 2024 loppuun mennessä, mitkä hankkeet on valittu toiseen vaiheeseen ja näille lähetetään hakemuksen täydennyspyyntö.
- **Toisen vaiheen haku** avautuu, kun täydennyspyyntö tulee järjestelmästä ja täydennysaika **päättyy keskiviikkona 11.9.2024 klo 16:15**.
- Haun tuloksista ilmoitetaan joulukuun 2024 loppuun mennessä. Päätökset tehdään vuoden 2025 tammi-helmikuun vaihteessa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty ja varoja myönnetty vuodelle 2025.

2.1. Ensimmäinen hakuvaihe eli aiehaku

Kukin rahoitusta hakeva organisaatio laatii oman hakemuksensa silloinkin, kun kyseessä on useamman kuin yhden tahon yhteinen tutkimuskonsortio. Hakulomake on verkossa osoitteessa www.haeavustuksia.fi. Tämän haun ilmoitusta kannattaa hakea kirjoittamalla kenttään "Hae hakuilmoituksia nimellä" sana "maa- ja elintarviketalouden" ja valtionapuviranomaiseksi Maa- ja metsätalousministeriö. HUOM! Katso kohdasta 3 ohjeita ja vinkkejä tähän uuteen järjestelmään! Haku aika päättyy **torstaina maaliskuun 21. päivänä 2024 klo 16:15**.

Ensimmäisen vaiheen arviointikriteerit:

- hankkeiden relevanssi ja arvio tulosten vaikuttavuudesta (painoarvo 50 prosenttia)
- hankeidean ja suunnitelman laatu, ulkopuolinen rahoitus (painoarvo 25 prosenttia)
- hankkeen vuorovaikutus ja tulosten käytäntöön vieminen (painoarvo 25 prosenttia)

Oleellista on, että hanke vastaa painopisteisiin, tulokset edistävät elinkeinon kannattavuutta ja kilpailukykyä kestäväällä tavalla tai tuottavat ennakoivasti hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa tietoa.

Ensimmäisessä vaiheessa ministeriö voi myös ehdottaa hankkeen suunnitelman muokkausta, esimerkiksi hankkeiden yhdistämistä tai hankkeen osien karsimista, edellytyksenä sen jatkoon pääsemiselle. Jatkoon hyväksytään hankkeita noin kaksi kertaa jaettavissa olevan rahoituksen verran. Nykyisellä rahoitustasolla ja hankekoolla jatkoon hyväksyttävien hankkeiden määrä on ollut noin 30 hanketta, mutta on todennäköistä, että vuonna 2025 käytettävissä oleva rahoitus on aikaisempaa pienempi. Hakijoille ilmoitetaan kesäkuun 2024 loppuun mennessä, millä edellytyksillä (sellaisenaan/yhdistettynä toiseen/karsittuna) hankeidea pääsee jatkoon. Näille aiehankkeille lähetetään täydennyspyyntö järjestelmästä ja ne pääsevät toiseen vaiheeseen.

2.2. Toinen hakuvaihe

Toiseen vaiheeseen päässeet hakemukset saavat täydennyspyynnön ja järjestelmä avataan uudestaan, jolloin hakemusta pääsee muokkaamaan aiehakemuksen pohjalle. Muista tarvittaessa päivittää aiehakemuksen teksti ja budjetti, täyttää mahdolliset toisen vaiheen kysymykset sekä liittää mukaan hankesuunnitelma!

Toisessa vaiheessa järjestelmään tulee liittää tutkimussuunnitelma ja muut oleelliset tiedot **eli kaikki liitteet yhtenä pdf-tiedostona**. Katso järjestelmästä liitteeseen liittyvät kokovaatimukset. Riittää, että tutkimus/hankesuunnitelman liittää yksi tutkimus/hankekonsortion organisaatio. **Suunnitelman ohjeellinen runko löytyy tämän ohjeen lopusta**. Vastuullisen johtajan ja muiden keskeisten tutkijoiden CV julkaisuluetteloiheen pyydetään liittämään mahdollisuuksien mukaan tutkimussuunnitelmaan **linkkinä**, esim. tutkijoiden organisaation asiantuntijasivu tai ResearchGate. Huom! LinkedIn ei ole suositeltava, sillä siihen pitää rekisteröityä ja se kirjaa sivulla käyneet.

Hakija ei toisessa vaiheessa saa mennä itse tekemään oleellisia muutoksia hankkeen pääsisältöön tai kasvattamaan haetun rahoituksen suuruutta aihakuun verrattuna, ellei näitä muutoksia ole erikseen edellytetty. Sen sijaan eri kustannuslajien välillä voi tehdä muutoksia. Ministeriö voi joutua karsimaan hankkeelle suunniteltua rahoitusta. Koska lomakkeella rahoitus ilmoitetaan koko hankeajalle, hankesuunnitelmassa on oltava eritelty budjetti vuosittain sekä hakijatahoittain. Mielellään myös erittely työpaketeittain. Huomaa, että konsortiohankkeen jokainen rahoitusta hakeva taho tekee oman hakemuksensa ja laittaa hakemukseen oman osuutensa budjetista.

Jos hankkeelle on suunniteltu ulkopuolista rahoitusta, rahoituksen on oltava varmistunut toisen vaiheen haun eräpäivään mennessä. Muutoin katsotaan, ettei hankkeella ole ulkopuolista rahoitusta.

Toisessa vaiheessa hankesuunnitelmassa on oltava mukana myös ehdotus ohjausryhmästä. Ohjausryhmään kannattaa pyytää aktiivisia, asiasta kiinnostuneita ja hankkeen kannalta keskeisiä sidosryhmien edustajia. Ohjausryhmän puheenjohtaja tulee pääsääntöisesti maa- ja metsätalousministeriöstä.

Toisen vaiheen hakemuksen täydennyspyyntö on lähetettävä järjestelmässä eteenpäin **viimeistään keskiviikkona 11.9.2024 klo 16:15 mennessä**.

Hakemukset arvioidaan syys-marraskuussa 2024. Hakemuksia on arvioimassa sekä ministeriön virkahenkilöitä että ulkopuolisia asiantuntijoita. Virkamiesten ja asiantuntijoiden arviot huomioon ottaen **Makeran tutkimus- ja kehittämishankkeiden hankeryhmä** tekee joulukuun alussa ehdotuksen rahoitettavista hankkeista MMM:n Ruokaosaston johtoryhmän ja MMM:n johdon käsiteltäväksi ja tutkimusjohdon päätettäväksi. Hankeryhmässä on sekä ministeriön virkahenkilöitä että elinkeinon edustajia (MTK ja ETL). Hankeryhmän kokoonpano löytyy Hankeikkunasta.

Hakijoille ilmoitetaan tulos vuoden 2024 loppuun mennessä, ja rahoituspäätökset tehdään vuoden 2025 tammi-helmikuun vaihteessa, kun Makeran käyttösuunnitelma on hyväksytty ja mikäli rahoitus t&k-toimintaan on myönnetty.

Toisen hakuvaiheen arviointikriteerit

- Hankkeen laatu 40%
Kriteereinä hankkeen tavoitteiden selkeys, realismi ja mitattavuus, taustatieto ja olemassa olevan tiedon hyväksikäyttö, tutkimus- ja muut menetelmät sekä innovatiivisuus ja poikkitieteellisyys.
- Hankkeen toteutuksen organisointi 30%
Kriteereinä tekijöiden pätevyys ja kokemus, hankkeen yhteistyö ja sen lisäarvo, asiantuntemuksen kattavuus, hankkeen johtaminen sekä hankkeen toteuttajien omat resurssit ja taloudellinen sitoutuminen, rahoituksen realismi ja kustannustehokkuus

suhteessa suunnitelmaan sekä tulosten hyödyntäjien taloudellinen ja muu sitoutuminen, esimerkiksi hankkeen elinkeinolta saama rahoitus ja muiden julkisten rahoittajien sitoutuminen.

- Hankkeen taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys 30%
Kriteereinä relevanssi maa- ja metsätalousministeriön strategisten tavoitteiden kannalta, sopivuus haun painopisteiden kannalta, tulosten hyödyntämissuunnitelma ja hyödynnettävyys käytännössä, arvioitu vaikuttavuus hallinnon ja säädösvalmistelun, elinkeinon ja tuotannon, neuvonnan, kaupan ja kuluttajien kannalta sekä hankkeiden muut ympäristölliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset, kuten työllisyys-, elämänlaatu-, eettisyysvaikutukset.

Hanketta rakennettaessa kannattaa kiinnittää erityishuomiota hankkeen **tulosten vaikuttavuuteen (impact) ja hyödyntämissuunnitelmaan**. Hakemuksessa on syytä tuoda esille, miten se edistää elinkeinoa tai hallinnon tarpeita ja millä käytännön toimenpiteillä tuloksia aiotaan viedä eteenpäin. Ketkä ovat hankkeen tulosten kannalta keskeiset toimijat ja miten heidät saadaan sitoutettua mukaan (esimerkiksi rahoittajina, ohjausryhmän jäsenenä). Etenkin hankkeissa, joissa hyödyn saajana on elinkeino, sen pitäisi näkyä hankkeen rahoituksessa ja tätä painotetaan myös hankkeiden arvioinnissa. **Elinkeinoon edustajat on syytä ottaa mukaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa**, jotta sitoutuminen on todellista ja jotta tulokset saadaan vietyä hyvin käytäntöön.

3. Uusi hankejärjestelmä

MMM:n hankejärjestelmä on tullut tiensä päähän ja siirryimme valtionhallinnon uuteen Haeavustuksia.fi-järjestelmään (www.haeavustuksia.fi). Tätä Makeran maa- ja elintarviketalouden haun ilmoitusta kannattaa hakea kirjoittamalla ”Hae hakuilmoituksia nimellä” –kenttään sana ”maa- ja elintarviketalouden” ja valtionapuviranomaiseksi Maa- ja metsätalousministeriö.

Yleistä tietoa järjestelmästä on Valtiokonttorin sivulla:

<https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/valtionavustuspalvelut/valtionavustuspalvelut/#yleista>

Suomi.fi-valtuuksista on tietoa:

<https://www.suomi.fi/ohjeet-ja-tuki/valtuudet/mika-on-suomifi-valtuudet>

HUOM! Uudessa järjestelmässä on ainakin seuraavat suuret erot aikaisempaan:

1. Rahoitusta haetaan oman tutkimusorganisaation nimissä ja sitä varten edellytetään Suomi.fi-tunnistautumista. **Hae valtuuksia ajoissa**, sillä siihen voi mennä jopa useampi viikko. Kysy oman organisaatiosi (tutkimus)hallinnosta, miten valtuutus toimii omassa organisaatiossasi.
HUOM! Joissakin organisaatioissa vaaditaan kaksi allekirjoitusta ja tällöin hakemusta ei voi lähettää, ennen kuin toinenkin on sen allekirjoittanut. Katso kahden allekirjoittajan osalta lisäohjeita Valtiokonttorin videosta:
<https://dreambroker.com/channel/ycburj4a/lpygjmsf>
Hakemus ei siis lähde viranomaiselle ennen kuin toinenkin allekirjoitus on kunnossa ja tämä jälkimmäinen allekirjoittaja lähettää hakemuksen!
2. Jokainen MMM:stä rahoitusta hakeva organisaatio tekee **oman hakemuksensa** järjestelmään ja hakee omalle organisaatiolle suunniteltua rahoitusta. Näin toimitaan myös silloin, kun hankkeessa on useampi kuin yksi rahoituksen hakija (=tutkimuskonsortio). Maksatusvaiheessakin jokainen osapuoli raportoi oman osuutensa

tässä järjestelmässä. Sopikaa konsortion kesken, kuka hoitaa kunkin organisaation hakemuksen osuuden. Tähän saattaa jatkossa tulla muutos, mutta tässä haussa toimitaan näin.

3. Jos hankkeessa on useampi kuin yksi rahoituksen hakija, tutkimuskonsortion jokaisen osapuolen tulee kirjata hakemukseen **täysin sama hankenimi ja hankelyhenne**. Tällä ministeriö tunnistaa, mitkä hakemukset ovat samaa hankekokonaisuutta.
4. Aiehakuvaiheessa EI liitetä mukaan tutkimussuunnitelmaa eikä mitään muitakaan liitteitä. Sen sijaan jatkoon päässeet saavat täydennyspyynnön ja silloin hakemukseen on liitettävä tutkimus/hankesuunnitelma. Tämän tiedoston lopussa on ohjeellinen runko. Riittää, että tutkimus/hankesuunnitelman liittää yksi tutkimus/hankekonsortion organisaatio (hankekonsortion vastuhenkilö).

Haavustuksia.fi-järjestelmän sisällöt ovat jossakin määrin eri logiikalla kuin MMM:n T&K-hankejärjestelmässä, mutta logiikka avautuu, kun hakulomakkeeseen tutustuu.

Uudessa hakulomakkeessa huomioitavaa erityisesti:

- Lomakkeessa eri osioiden arviointiperusteet ovat nähtävillä kunkin osion alussa
- "Hakijan tiedot": jokainen hakija kirjaa omalta osaltaan tiedot hakijaorganisaatiosta, vastuullisesta johtajasta ja yhteyshenkilöstä. Lisäksi kirjataan tiedot mahdollisen hankekonsortion vastuuhenkilöstä. Ohjeistus löytyy "i-täpän" takaa.
- "Hankkeen nimi" kysytään vasta kolmannessa osiossa "Toiminnan toteutus"
- Hakija voi aloittaa hakemuksen tekemisen, jättää sen keskeneräiseksi ja kirjautua myöhemmin jatkamaan hakemuksen täyttämistä.
- Hakemuksen muokkaaminen on mahdollista hakuajan umpeutumiseen saakka.
- **Älä jätä hakemuksen lähettämistä viime hetkeen**, etenkin kun käytössä on uusi järjestelmä.
- Lue kaikki ohjeet huolellisesti ja kysy tarvittaessa.

4. Muuta

Maa- ja metsätalousministeriö teetti Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenialla tutkimus- ja kehittämishankkeiden arvioinnin. Arvioinnissa pyrittiin mittaamaan maa- ja metsätalousministeriön rahoittamien hankkeiden yhteiskunnallisia vaikutuksia ja pohdittiin, miten hankkeiden vaikutus olisi vieläkin parempi. Raportti on luettavissa tutkimuksen sivuilla www.mmm.fi/tutkimus. Raportissa annettiin kehittämissuhteita tutkijoille:

- Ymmärrä, mitä yhteiskunnallisella vaikuttamisella tarkoitetaan. Pohdi, kuinka laajaa ja millaista yhteiskunnallisen vaikuttamisen tulee hankkeessa olla ja kenen tehtäviin se kuuluu. Etenkin elinkeinon kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa tulosten levittämisessä käytäntöön tarvitaan muitakin keinoja kuin loppuseminaari ja -raportti.
- Löydä hyvät hankeideat
- Ota hyödynsaajat mukaan jo hankkeen valmisteluvaiheessa
- Suunnittele käytäntöön viemistä jo hankkeen ideointivaiheessa
- Käytä monipuolisia tiedonvälityskeinoja
- Hyödynnä organisaation tuki ja kannusteet
- Hyödynnä ohjausryhmää yhteiskunnallisen vaikutuksen välineenä: jäseniksi kannattaa ottaa vain aihealueesta kiinnostuneet sekä henkilöt, joiden asiantuntemus hyödyttää hanketta esim. tulosten levittämisessä
- Harkitse tutkijaryhmän (tukiryhmä) kokoamista ohjausryhmän rinnalle
- Jalkauta tutkimustulokset myös yliopistojen ja muiden oppilaitosten kautta

- Hanketta suunniteltaessa on hyvä pitää mielessä myös kustannusanalyysi. Teknisesti toimiva ratkaisu voi olla toimiva, mutta taloudellisesti se ei ole kannattava.

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI-toiminnan) vakioehdot (hyväksyttävät kustannukset, maksamiskäytännöt jne.) ovat maa- ja metsätalousministeriön verkkopalvelussa osoitteessa www.mmm.fi/tutkimus (lomakkeet ja ohjeet).

HUOM! Siellä on myös vanhempi versio t&k-toiminnan yleisistä ehdoista ja ohjeista, mutta se ei päde enää näihin haeavustuksia.fi-järjestelmän kautta tullessiin hankkeisiin, mutta se vanha ohje koskee kuitenkin ennen vuotta 2024 Makerasta rahoitusta hakeneita hankkeita!

5. Lisätietoja

Painopisteiden kuvaukset sekä lisätietojen antajat löytyvät MMM:n tutkimuksen sivuilla olevasta hakukuulutuksesta osoitteesta:

www.mmm.fi/tutkimus -> Hakukuulutukset -> Painopisteet Makeran maa- ja elintarviketalouden vuoden 2024 hankehakuun

Muita hakuun liittyviä tietoja antaa neuvotteleva virkamies Suvi Ryyänen, puh. 0295 16 2126 (sähköposti [etunimi.sukunimi \(at\) gov.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)gov.fi)).

Haeavustuksia.fi-järjestelmän teknisissä kysymyksissä apua voi kysyä Valtiokonttorista:

tuki.haeavustuksia@valtiokonttori.fi

Asiakaspalvelu puhelimitse ma-pe klo 9-16: +358 295 50 3760

Tutkimussuunnitelman ohjeellinen runko (edellytetään vain 2. vaiheessa)

Liitä suunnitelma yhtenä pdf-tiedostona ([katso järjestelmän ohje liitteen koosta ja muodosta](#)) järjestelmään.

HANKKEEN NIMI JA LYHENNE

1. TAUSTA

Kuvaile selkeästi ongelma, jonka ratkaisemiseksi projekti tarvitaan. Mihin haun painopisteeseen hakemus erityisesti tuottaa tietoa ja ratkaisuja? Ministeriö rahoittaa ensisijaisesti hankkeita, jotka palvelevat joko hallinnonalan tietotarpeita tai elinkeinon kehittämistarpeita. Kuvaile lyhyesti ongelman **yhteiskunnallinen** merkitys ja yleistajuisesti ja selkeästi, käyttäen hyväksi esim. tilastotietoja, taulukoita ja kaavioita.

2. LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN

Selvitä lyhyesti aikaisempi työ, jonka tuloksille suunniteltu hanke rakentuu, sekä meneillään olevat hankkeet, jotka tukevat suunnitellun hankkeen suorittamista. Kuvaile liittymistä muihin hankkeisiin **tulosten ja niiden saavuttamisen kannalta**. Mitä uutta tietoa ja vaikuttavuutta uusi tutkimus toisi? Pelkkä hankelistaus ei kerro arvioitsijoille mitään siitä, miten suunniteltu hanke liittyy muuhun tutkimukseen.

3. TAVOITE

Kuvaa selkeästi hankkeen tavoitteet, joiden tulee liittyä Tausta-kappaleessa esitetyn ongelman ratkaisuun. Hankkeella on tyypillisesti jokin päätavoite, jonka tavoittamiseksi tulee saavuttaa joitakin osatavoitteita. Tavoitteet tulee saavuttaa hankkeen aikana, ja niiden tulisi olla helposti todennettavia tai mitattavia.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Kuvaile hankkeen osatehtävät ja niissä käytettävät tutkimusmenetelmät. Osatehtävien tulisi liittyä hankkeen osatavoitteiden saavuttamiseen. Menetelmät tulee kuvata sellaisella tarkkuudella, että niiden soveltuvuus hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan arvioida.

5. HANKKEEN TOTEUTTAJAT JA TYÖNJAKO

Kuvaile hankkeen osanottajien osaaminen ja selvitä ryhmien välinen työnjako suhteessa hankkeen tavoitteisiin ja tutkimusmenetelmiin. Lisää linkit vastuullisen johtajan ja keskeisten tutkijoiden CV-sivuille, jotka sisältävät myös julkaisuluettelon (LinkedIn ei ole suositeltava vaihtoehto sen vaatiman kirjautumisen vuoksi).

6. AIKATAULU

Esitä hankkeen eri osatehtävien aikataulu ja toteuttajataho aikajanalla. Käytä mieluiten graafista esitystä.

7. TULOSTEN JULKAISU- JA HYÖDYNTÄMISSUUNNITELMA

- Mitä yhteiskunnallista hyötyä ja vaikuttavuutta tuloksista on ja ketkä ovat hyödynsaajia (hallinto, viljelijät, metsänomistajat, kuluttajat, yritykset...).
- Miten hanketta on rakennettu yhdessä hyödynsaajien kanssa (esim. tutkimussuunnitelman laatimisessa, rahoituksen hankkimisessa)?
- Mitä konkreettisia toimenpiteitä tutkimusryhmä tekee saadakseen tulokset hyötykäyttöön?
- Onko hankkeen toteuttajatahoissa tai ohjausryhmässä tulosten hyödyntäjiä?
- Onko tunnistettu patentoitavia tuloksia? Miten hankkeen toimintoja ja tuloksia on tarkoitus jatkaa ja/tai hyödyntää hankkeen päätyttyä?
- Miten tulokset julkaistaan ja niistä tiedotetaan?

8. OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmän tehtävänä on auttaa hankkeen toteuttajaa hankkeen suuntaamisessa ja käytäntöön soveltamisessa. Ohjausryhmä voi olla erinomainen keino sitouttaa tulosten hyödyntäjät mukaan hankkeeseen. Hakijalta toivotaan ehdotusta ohjausryhmän jäseniksi. On toivottavaa, että ryhmä on aktiivinen, joten yleensä 3–5 jäsentä riittää. Puheenjohtaja tulee pääsääntöisesti MMM:stä.

9. HANKKEEN BUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Esitä hankkeen resurssitarve ja rahoitussuunnitelma. Selvitä osanottajien työpanokset, kustannukset ja omarahoitusosuudet. Selvitä myös muiden rahoittajien osuus. Erittele budjetti vuositasolla sekä eri rahoitusta hakevien organisaatioiden välillä. Esitä mielellään budjetti myös työpaketeittain.

10. MUUTA MAHDOLLISTA OLEELLISTA INFORMAATIOTA